

INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, e.V.

684 Lampertheim - Hüttenfeld

Romuva

Telefon (06256) 322

Nr.1 (302) 1973 Vasario 16

Šis leidinys leidžiamas
rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, malo-
niai prašoma nurodyti šaltinį.

K L A I P Ė D A 5 0 M E T Ų S U L I E T U V A

Vasario 16 Akte, kuriuo lietuvių tauta prieš 55-rius metus visam pasauliui paskelbė atstatanti nepriklausomą valstybę, buvo pažadėta, kad ji bus kuriama etnografinėse ribose. Kokios buvo anuomet Lietuvos etnografinės ribos?

Kiekvienos valstybės sienos yra daugiau ar mažiau nusistovėję amžių bėgyje. Kiekviena tauta dėl jų yra daug karų vedusi, daug savo sūnų kraujo praliejusi. Kas šiandien galėtų pasakyti, kurios yra tikrosios Vokietijos sienos? Dėl jų ginčijamasi ne tik tarptautinėje plotmėje, bet ir viduje. Didelės įtampos yra pasiekę ir dar nežinia kuo baigsis Sovietų Sąjungos ir Kinijos barnis dėl sienų.

Besikuriančios Lietuvos politinei vadovybei buvo aišku, kad jų atstatomoji valstybė, jei nori gyventi amžius, pirmiausia turi būti ūkiškai pajėgi. Jai būtinai reikia išėjimo į plačiuosius pasaulio vandenis ir pakankamo užnugario. Išėjimą į jūrą galėjo teikti tik Klaipėda, o užnugarį sudarė Nemuno-Neries baseinas su Vilniumi. Tai buvo minimalūs siekimai, be kurių išgyvendinimo negalėjo būti laiduota ūkiškai normali Lietuvos valstybės raida.

Sienos su Latvija nusistovėjo 1919-1920 nepriklausomybės kovų su bolševikais eigoje. Rytinės ir pietinės Lietuvos sienos nubrėžtos 1920 taikos sutartimi su Sov. Rusija. Savo pretenzijas į Klaipėdą lietuviai pareiškė 1919 taikos konferencijoje. Alijantai (Prancūzija, Didž. Britanija, Italija ir Japonija) jas patenkino tik dalinai. Į Versalio taikos sutartį jie įrašė 99 str., kuriuo Klaipėdos kraštas atskirtas nuo Vokietijos, tačiau neatiduotas Lietuvai, o paliktas laikinėje alijantų globoje. 1920 vasario mėn. Vokietijos Reicho komisaras grafas Lambsdorff perdavė Klaipėdos miestą ir kraštą prancūzų generolui Odry. 1920 kovo 20 trys Prūsų lietuvių tautinės tarybos nariai iškilmingame Lietuvos valstybės tarybos posėdy buvo priimti į Valstybės Tarybą. Jie įteikė Prūsų lietuvių tautos tarybos rezoliuciją, reikalaujančią susijungti su Lietuva.

Klaipėdos krašto lietuviai su dideliu susirūpinimu stebėjo, kaip jie vis labiau ir labiau nustumiami nuo krašto reikalų tvarkymo. Prancūzų administracija palaikė lenkus, reikalavusius Klaipėdos kraštą prijungti prie Lenkijos arba bent paversti Freistaat'u, kuriame vadovaujama vaidmenį vaidintų lenkai. Norėdami užbėgti tų planų išgyvendinimui už akių, Klaipėdos krašto lietuviai nutarė staigiu sukilimu pašalinti prancūzų administraciją ir prisijungti prie Lietuvos. Šilutėje įsisteigęs Mažosios Lietuvos gelbėjimo komitetas 1923.I.9

- 2 -

paskelbė, kad jis Klaipėdos krašte perėmė valdžią, atstatė buvusią Krašto direktoriją ir jos pirmininku paskyrė Erdmoną Simonaitį. Sukilimui vadovavo Erdm. Simonaitis, Jonas Budrys ir k. Staigiai užklupti prancūzai ilgai nesipriešino: sausio 15 sukilėliai užėmė miestą. Visą valdžią perėmė naujoji direktorija.

Įdomi buvo anometinė vokiečių laikysena. Ją yra aprašęs Jonas Budrys savo atsiminimuose, dar prieš mirtį paskelbtuose JAV-bių lietuvių laikraščiuose, o 1968 išleistuose atskira knyga. Juose sakoma, kad vokiečiai, kažkokiais keliais patyrę apie ruošiamą sukilimą, Lietuvos vyriausybei ir sukilėlių vadovybei slapta pranešė, jog sukilimui nesipriešins, o karinė Rytprūsių vadovybė dar ir ginklų sukilėliams pasiūlė. Vadinasi, anuometinei Berlyno vyriausybei Klaipėdos prijungimas prie Lietuvos buvo priimtinesnis už Freistaat'ą, kuriame vadovaujamą vaidmenį būtų vaidinę lenkai. Dancigo koridoriumi ir Klaipėdos Freistaat'u Rytprūsiai iš visų pusių būtų buvę apsupti lenkų.

1939 jėga prisijungę Klaipėdos kraštą prie Trečiojo Reicho, vokiečiai naciai jiems būdingu žiaurumu ėmėsi persekioti Lietuvos valstybei ir lietuvių tautai buvusius ištikimus asmenis. Tuos, kurie 1939 kovo mėn. nespėjo persikelti į Lietuvą, suėmė ir kai kuriuos su šeimomis uždarė į koncentracijos stovyklas. Mažosios Lietuvos patriotų persekiojimą naciai tęsė 1941 okupavę Lietuvą. Gestapas ir kitos okupacinės įstaigos stengėsi išaiškinti iš Rytprūsių ir Klaipėdos krašto į Lietuvą persikėlusius lietuvius ir juos nubausti už neištikimybę Reichui. Taip buvo sunaikintos ištisos mažlietuvių šeimos.

Žvelgdami šiandien iš trisdešimties metų perspektyvos, matome, kad karui baigiantis ir po karo klaipėdiečių likimas buvo lengvesnis, negu rytprūsių. Klaipėdos krašto gyventojai sovietų buvo laikomi Lietuvos, tuo pačių ir Sovietų Sąjungos piliečiais ir ne taip beodairiškai naikinami, kaip Rytprūsių žmonės, kurių tūkstančiams teko ieškoti išsigelbėjimo okup. Lietuvoje. Taigi ir pavieniams klaipėdiečiams, kad save ir vokiečiais laikantiems, prieš 50 metų įvykdytas Klaipėdos krašto prijungimas prie Lietuvos tik į gera išėjo, daugelį išgelbėdamas nuo tikros mirties anais baisiais laikais. Tai geras pagrindas ir jiems su tinkamu respectu prisiminti šį auksinį jubiliejų.

Okup. Lietuvoje ši sukaktis nutylima. Nutylima dėl to, kad komunistai anuomet buvo prieš Klaipėdos prijungimą prie Lietuvos. Po Klaipėdos krašto prijungimo pogrindy leidžiama lietuvių komunistų spauda vadino jį okupuotu kraštu. Kai 1939 Hitleris ryžosi užimti Klaipėdą, mūsų vyriausybė dairėsi kaimyninių valstybių pagalbos. Sovietų Sąjunga atsisakė suteikti betkurią paramą. 1939 rugsėjo 28 slaptu susitarimu su Berlynu Maskva išsiderėjo sau Lietuvą, bet Klaipėdos kraštą paliko Vokietijai. Kiek vėliau pasirašytoje repatriacijos sutartyje Klaipėdos kraštas taip pat buvo pripažintas Vokietijos teritorija. Pagal tą sutartį vokiečiai ir vokiečių kilmės asmenys buvo repatrijuoti iš Lietuvos, o lietuviai - iš Klaipėdos krašto ir Suvalkų trikampio į Lietuvą. Atrodo, jog tos sutarties principais paremtas ir Vakarų Vokietijos repatriacijos sutartis su Sovietų Sąjunga. Po karo repatriacijos teise pasinaudojo ir daugelis lietuvių, gyvenusių Klaipėdos krašte, pabėgti iš sovietinės nelaisvės.

Jei Klaipėdos kraštas prieš 50 metų nebūtų buvęs prijungtas prie Lietuvos, šiandien jo likimas būtų toks pat, kaip ir Rytprūsių: Klaipėda nūdien nebesivadintų Klaipėda, bet kokiu nors Niemengradu ar panašiai ir būtų įjungta ne į sovietinę Lietuvos respubliką, o kartu su Kaliningrado sritimi tiesiai į sovietinę Rusiją. Klaipėdoje lietuvių kalba nūn turėtų tokias pat teises, kokias turi Tilžėje, Įsrutyje ar Karaliaučiuje, kur baigiami užmiršti net lietuviškieji tų vietų vardai. Mokyklose būtų dėstoma tik rusų kalba, leidžiami tik rusiški laikraščiai...

VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA
ir VASARIO 16 GIMNAZIJA

nuoširdžiai dėkoja už sveikinimus bei linkėjimus Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga.

--- oOo ---

VOKIETIJOS L B T A R Y B O S II SESIJA

šaukiama š.m. kovo 2-4 Romuvoje. Numatyta 15-kos punktų darbotvarkė. Vokietijos LB Tarybos sesijos yra viešos. Kiekvienas Bendruomenės narys turi teisę jose dalyvauti kaip stebėtojas (žr. Statuto 38 §).

--- oOo ---

V A S A R I O 1 6 m i n ė j i m a i

vyksta visoje Vakarų Vokietijoje. Bene pirmieji 55-ąsias Lietuvos nepriklausomybės atstatymo metines paminėjo Hamburgo ir Vechtės lietuviai.

H A M B U R G O LB apylinkės valdyba minėjimą suruošė vasario 10. Iškilmingas aktas įvyko Miesto muzikos salėje, esančioje Hamburg 36, Karl-Muck-Platz 1. Apie 16,30 val. jį atidarė VLB Valdybos įgaliotinis prie Hamburgo vyriausybės dek.V.Šarka. Atsistojimu pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę, sugiedotas tautos himnas. Dainavo solistės-as Marija Panse iš Bonnės ir Izabelė bei Herbert Schröder. Lenkų ir ukrainiečių tautinių šokių grupės pašoko savo tautinius šokius, o mišrus lenkų choras atliko keletą lenkų liaudies dainų. Pianinu solo skambino Sakaitė. Dainininkės apdovanotos gėlėmis. Programą pranešinėjo Ter.Lipšienė ir stud.Dalia Zarachaitė. Atsilankė per 300 asmenų.

18,30 val. šv.Teresės bažnyčioje, esančioje Hamburg-Altona, Dohrnweg, šv.mišias koncelebravo vietos vokiečių klebonas (jis ir pamokslą pasakė), kun.V.Šarka ir ukrainiečių kapelionas.

Po pamaldų įvyko draugiškas pobūvis su užkandžiais ir šokiais parapijos salėje. Buvo atsilankę svečių ir iš tolimesnių vietovių.

V E C H T O J E Vasario 16 minėjimas buvo numatytas taip pat vasario 10, dalyvaujant vokiečių vyskupui. Tikimės gauti iškilmių aprašymą.

Schwetzingene 55-osios Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo metinės švenčiamos vasario 16 8591 LS kuopos svetainėje. Pradžia 15 val. Paskaitą skaitys Vasario 16 gimnazijos mokyt. poetė M.Saulaitytė, meninę programą atliks mokinių grupė, vadovaujama mokyt.E.Tamošaitienės.

Kaiserslauterne Vasario 16 minėjimą ruošia 8593 LS lietuvių kuopa ir VLB Kaiserslauterno apylinkės valdyba vasario 17 LS stovyklos salėje, Mannheimer Str.209. Bus pakartota Schwetzingene atlikta programa. Pradžia 18 val.

Münchene Lietuvos nepriklausomybės šventė bus švenčiama taip pat vasario 17 Susitikimo namuose, Rumfordstr.21. Pradžia 18 val. Paskaitą skaitys Vasario 16 gimnazijos mokyt.V.Bartusevičius, M.A., pianistė Ramintė Lampsatytė iš Berlyno paskambins Bacho, Beethoveno, Čiurlionio ir Mendelsono kūrinius ir paskaitys savo eilėraščių, paliustruodama skaidrėmis. Müncheno jaunimas šoks tautinius šokius ir dainuos.

Hannoveryje minėjimas įvyks irgi vasario 17. Pamaldas 1600 val.šv. Kristupo bažnyčioje (Hannover-Stöcken; Eichsfelder Str.72) atlaikys kun.V.Šarka. 17,45 iškilmingas aktas parapijos salėje su menine programa, vaišėmis ir šokiais.

- 4 -

Memmingeno lietuviai Nepriklausomybės paskelbimo 55-ąsias metines minės Vasario 18. Paskaitą skaitys mokyt. V. Bartusevičius, M.A. Bus pamaldos ir meninė programa.

Lebenstedte Vasario 16 bus minima vasario 24-tą. 18,30 val. kun. V. Šarka atlaikys pamaldas šv. Juozapo bažnyčioje Suthwiesenstr. 4. Po pamaldų įvyks iškilmingas posėdis su menine dalimi ir pobūvis su vaisėmis ir šokiais.

Yra žinių, kad Vasario 16-tą minės Bonn-Köln, Bad Zwischenahno, Bremen ir kitos apylinkės, tačiau tikslesnių informacijų apie tuos renginius iki šiol negauta.

Stuttgarto lietuviai Nepriklausomybės atstatymo metines paminės vasario 24 Bad Cannstatt, Bahnhofstr., Schwabenbräu svetainėje. Paskaitą skaitys kun. A. Franckaitis-Franzkeit, dainuos Nordrhein-Westfalijos lietuvių kvintetas "Baltija". Bus draugiškas pobūvis su šokiais. Gros K. Barstaičio kapela iš Karlsruhes. Minėjimas prasidės 17 val.

K A L Ė D Ų E G L U T Ė S

yra išimtinai mažiesiems skiriamos. Jas ruošia visi arba beveik visi lietuviški telkiniai.

Hannoverio lietuviai savo atžalynui eglutę surengė gruodžio 16. LB apylinkės vadovybė ir jos talkininkai dirbo nuoširdžiai, ruošdami vaikučiams mielą pramogą. Neatsiliko ir mažieji, stengdamiesi pasirodyti su deklamacijomis, šokiais ir dainelėmis. Bendrų pastangų vaisius buvo nusisekusi Kalėdų eglutė.

Müncheno lietuvių vaikams Kalėdų eglutė suruošta taip pat gruodžio 16 Ludwigsfelde. Prie jos prisidėjo ir jaunimas su adventine valandėle. Kalėdų senelio pareigos teko P. Česūnui. Jis vaikučius dosniai apdovanojo, o mažieji atsilygino jam eilėraščiais ir vaidinimėliais. Programą paruošė vargo mokykla. Gaila, kad į eglutes visuomet susirenka žymiai daugiau vaikučių, negu į pamokas. O nuotolis tas pats. Neaplenkė Kalėdų senelis ir jaunimo, kuris taip pat nestumia į šalį skanėstų. Tai buvo lyg ir Kūčių pakaitas, kurių müncheniškiečiai 1972 nebesurengė. Juos pr. metais pralenkė

Stuttgarto Moterų klubas, suruošdamas pirmą kartą bendras Kūčias Steinhaldensfelde. Vokietijos liet. moterų klubų federacijos pirmininkė E. Lucienė paaikšino šio papročio reikšmę, stud. Alfr. Lucas pagrojo kalėdinių melodijų. Kūčių vakarienės stalas buvo apkrautas gausiais patiekalais.

Hamburgo LB apylinkė Kalėdų eglutę suruošė gruodžio 26 šv. Teresės parapijos salėje. Moterys pasirūpino skaniais pyragais, o vargo mokyklos vedėjas L. Narkus su Irena Šiušelyte - plačia ir gražia programa. Vaikučiai įtikino savo tėvelius ir kitus dalyvius, kad jie nebereikalo lanko lietuvišką mokyklėlę. Už parodytus sugebėjimus Kalėdų senelis (apylinkės pirmininkas J. Valaitis) nepagailėjo mažiesiems dovanų. Kartu su mažaisiais vaišinosi ir suaugusieji.

Lebenstedto lietuviai dar nė vienais metais neapsiėjo be Kalėdų eglutės. Pr. metais į ją mažieji buvo sukviesti gruodžio 22. Pramogą vaikučiams suruošė darbščiosios moterys, o programą pravedė V. Merkevičius. Už iš Kalėdų senelio (Reinio) gautas dovanas mažieji turėjo atsilyginti deklamacijomis, dainelėmis ir pan. Vakare kun. V. Šarka visus pakvietė į pamaldas.

Pforzheime Kalėdų eglutė sujungta su kalėdiniu pobūviu, įvykusi gruodžio 30. Renginio programą sudarė religinė dalis, mažųjų apdovanojimas ir bendros vaišės su šokiais. Grojo K. Barstaičio kapela iš Karlsruhes. VLB Valdybos atstovė prie Baden-Württembergo vyriausybės Z. Glemžienė pasveikino dalyvius ir įteikė paramą.

Stuttgarte Kalėdų eglutė buvo atkelta į š.m. sausio 6 - Tris Karalius. Kai kuriuose kraštuose ši diena ir yra kalėdinio apsidovanojimo šventė. Šv.mišias aukojo ir pamokslą pasakė kun.K.Senkus. Jis vadovavo ir tuoj po pamaldų įvykusiam mažųjų pobūviui. Kalėdų senelis visus apdovanojo gardumynais.

--- oOo ---

NAUJA LIETUVIŲ ATSTOVYBĖ NORDRHEIN-VESTFALIJOJE

Nordrhein-Vestfalija yra vienintelis kraštas, prie kurios vyriausybės Vokietijos LB Valdyba turi savo atstovybę, susidedančią iš 3-jų asmenų. Š.m. sausio 13 posėdy VLB Valdyba savo atstovybės prie Nordrhein-Vestfalijos vyriausybės pirmininku paskyrė Gv.Šimkevičių iš Böcholto, o nariais - VLB Hageno apylinkės pirmininką L.Vilčinską ir Bielefeldo apylinkės pirmininką A.Pacevičių. Apie tai painformotas Nordrhein-Vestfalijos darbo ir socialinių reikalų ministeris ir paskirtieji asmenys.

R o m u v a

Sausio 7 vakare Seefeldo svetainėje Hüttenfelde įvyko pašventinis šios apylinkės narių ir jų šeimų pobūvis. Pasidalinta išpūdžiais apie praleistas šventes ir įvairiomis naujienomis.

Š.m. kovo 17-tą 19⁰⁰val. VLB Romuvos apylinkės valdyba Vasario 16 gimnazijos patalpose ruošia lietuvių-latvių vakarą šia programa: paskaita apie latvių literatūrą, lietuvių ir latvių tautiniai šokiai ir kit.

2040 LS KUOPA PAVEIKIAI PARĖMĖ JAUNIMO KELIONĘ

Vokietijos LB Darmstadto apylinkės ir 2040 LS kuopos nariai lietuvių jaunimo delegatų kelionei į II PLJ Kongresą JAV-bėse a u k o j o : A.Januševičius 100 DM, V.Palevičius 70 DM, māj.M.Petkūnas, J.Benėtis ir E.Puščionis po 50 DM, J.Cerniauskas 40 DM, S.Šimkus 30 DM, V.Staliauskas 25 DM, V.Mustaikis ir A.Mažeika po 20 DM, S.Astramskas 15 DM, apt:W.H.Timpf, J.Gataveckas ir B.Aglinskas po 10 DM. Aukus rinko St.Šimkus.

Už paramą nuoširdžiai dėkoja VLB Jaunimo sekcijos vadovybė.

S u n k i a i s u ž e i s t a s k u n . B r . L i u b i n a s

Vokietijos LB Valdybos vicėpirmininkas kun.Br.Liubinas š.m. sausio 20-21 vidunaktį, vykdamas automobiliu iš Saarlouis-Beaumarais į Kaiserslauterną namo, autostradoje netoli Saarbrückeno užvažiavo ant kelyje gulėjusio nelaimės ištikto automobilio, o užpakalinis važiuotojas smogė į kun.Liubino automobilį iš šono. Kun.Br.Liubinui smarkiai sutrenkta galva ir nugarkaulis. Iki šiol gydomas 667 St.Ingbert (Saar), Kreiskrankenhaus, Zi.101.

---XX---

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J

K ū č i o s

Tradicinė ir viena mokiniams mieliausių švenčių yra Kūčios. Anksčiau jos gimnazijoj buvo švenčiamos viešai ir plačiai: su vaidinimais ir kitokia menine programa, dalyvaujant gausiam būriui įvairių tautybių svečių, vokiečių laikraštinių ir mokinių tėvų. Paskutiniaisiais metais Kūčios čia vyksta uždaramame mokinių, mokytojų ir kito gimnazijos personalo ratelyje. Taip buvo jos atšvęstos ir praėjusiais metais gruodžio 16.

Kūčios gimnazijoje jungiamos su Kalėdų eglute, kuriai lėšos surenkamos iš geradarių. Ir pr. metais į direktoriaus V. Natkevičiaus, kat. kapeliono kun. J. Dėdino ir evang. tikybos dėstytojo mokyto. Fr. Skėrio atsišaukimą jie dosniai atsiliepė, pripildydami Kalėdų senio krepšius vaisiais, saldumynais ir riešutais.

Kūčias pradėjo kun. J. Dėdinas, paskaitydamas pirmųjų Kalėdų mišių Evangeliją. Mokyto. Fr. Skėrys pakvietė direktorių V. Natkevičių, kun. J. Stanaitį ir Kuratorijos išdininką J. Barasą uždegti eglutę.

Visiems susėdus prie skaniais ir gausiais kūčių patiekalais apkrautų stalų, gimnazijos direktorius V. N a t k e v i č i u s , M.A., paaiškino, kad Kūčios yra vienas gražiausių ir prasmingiausių lietuvių papročių, nors pats pavadinimas yra kilęs iš gudų kalbos. Kutia vadinamas gudiškas valgis (kruopos su razinkom), tačiau paties valgio iš gudų nesame perėmę. Mūsiškių patiekalų sąrašė rastume gal daugiau lenkiškų valgių, kaip prėskučius (sližikus) ar kišielių. Kūčių puota paprastai susideda iš 12 patiekalų, pagamintų be mėsos ir gyvulinių riebalų. Tai magiškas skaičius. Jis, tur būt, simbolizuoja 12 apaštalų, su kuriais Kristus valgė paskutinę vakarienę. Kūčios ir esančios tos meilės puotos tęsinys. Dalinimasis kalėdaičiais yra meilės jausmų išreiškimas.

Kalbėtojas papasakojo, kaip Kūčios buvo švenčiamos nepriklausomoje Lietuvoje. Deja, tų gražių papročių čia nebegalime atgaivinti, nes gyvename visiškai kitomis sąlygomis. Linkėjo visiems ne tik gerai pasisotinti, bet ir pagyventi krikščioniškais jausmais: atleisti, dovanoti, prisiminti kitur esančius savo namiškius.

Kun. J. S t a n a i t i s Romuvoje lankėsi pirmą kartą. Sveikino Evangelikų liuteronų centro ir savo parapiečių vardu. Jis papasakojo apie sunkias pastoracijos sąlygas. Pastebėjo, kad ir evangelikams malonu švęsti Kūčias, nes neprikl. Lietuvoje paskutiniaisiais metais ir evangelikai praktikavo šią prasmingą tradiciją. Mokiniam patarė būti darbštiesiems, kad vėliau netektų gailėtis veltui praleisto laiko.

Mišrus mokinių choras, vadovaujamas mokyto. K. Motgabio, pagiedojė Dan, din, dan, Šventa naktis, Bernelis gimė Betliejui ir Gul šiandieną jau ant šieno. Akordeonu giesmės palydėjo Br. Dubauskas, III kl.

Viena svarbiausių Kūčių apeigų yra kalėdaičių laužymas. Kiekvienos klasės auklėtojas su seniūnu priėjo prie direktoriaus, pasiūlydami nulaužti gabaliuką kalėdaičio ir taip pat atsilausdami nuo direktoriaus ir pasikeisdami šventiniais sveikinimais. Tuoju sujudo visa salė. Kiekvienas stengėsi pasidalinti kalėdaičiu su artimesniais asmenimis. Daugelio veiduose matėsi susijaudinimas ir ašaros.

Kapel. kun. J. Dėdinui sukalbėjus maldą, visi uoliai kibo į valgius. Reikėjo pasistengti, nes jų buvo daug ir visi skanūs, tad nė vieno nenorėjos palikti bent neparagavus.

Matyt, stengdamiesi įsigyti Kalėdų senelio palankumą ar atlaidumą, nors jo vis dar niekur nesimatė, Laima Valiūnaitė ir R. Šneideris II kl., V. Jurgauskas I kl. ir Audrone Langytė III kl. deklamavo eilėraščius, o Br. Dubauskas, III kl., akordeonu pagrojo 3 Kalėdų giesmes.

Priartėjo svarbiausias iškilmių momentas - dideliu ir sunkiu maišu ant pečių nešinas įžengė aukštas ir sulinkęs Kalėdų senelis (J. Lukošius). Sakėsi turėjęs ilgą kelionę - net iš Lietuvos atpukšnojęs. Škundėsi, kad naujieji šeiminkai tėvynėje panaikinę Kalėdų šventes ir net senio vardą pakeitė: dabar jį oficialiai vadina nebe Kalėdų seneliu, bet seniu šalčiu ir leidžia jam lankyti vaikus tik per Naujuosius Metus. Prieš peržengdamas šių rūmų slenkštį, senelis užkalbinęs Romuvos sodyboje prie kryžiaus rymantį rūpintojėlį. Ir jam nebėra vietos tėvynėje, bet ir čia jis ne viskuo ką mato ir ką gir- di patenkintas.

Pati jauniausia "studentė" (pradžios mokyklos mokinė) Kristina Veršelytė padeklamavo Kalėdų seneliui eilėraštį ir už tai pirmoji gavo dovanas. Visus apdovanojus, mokyt.Fr.Skėrys padėjo prie Kūčių ir Kalėdų eglutės suruošimo prisidėjusiems, ypač aukotojams ir programos atlikėjams, palinkėjo linksmų švenčių ir paskelbė, kad iškilmės baigtos.

DEŠIMTASIS LIETUVIŲ EVANGELIKŲ ADVENTAS

įvyko 1972 gruodžio 17, sekmadienį. Jį suruošė Lietuvių evangelikų jaunimo ratelis. Priešpiet Hüttenfeldo kaimo bažnyčioje pamaldas atlaikė ir pamokslą pasakė keliaująs kunigas J.Stanaitis iš Backnango. 14 val. Vasario 16 gimnazijos valgyklos salėje įvyko kavutė su apmąstymais, į kuriuos atsilankė apie 50 asmenų.

Susirinkusieji sugiedojo Kalėdų giesmę "Tyli naktis, šventa naktis". akordeonais palydint seserims J.ir R.Piedaitėms. Eglutę uždegti paskvieti mokinių organizacijų atstovai: ateitininkų P.Daukšys, skaučių A.Šaduikytė, skautų L.Lipčius, Evangelikų jaunimo ratelio Kr.Ramanauskaitė ir mokinių komiteto V.Ivanovas. Maldą sukalbėjo kun.J.Stanaitis.

Renginio šeimininkas mokyt.Fr.Skėrys paaikšino, jog šiandieninė kavutė yra dešimtoji, vad. jubiliejinė. Pristatė vyresnius svečius, arčiau supažindindamas su tais, kurie šiame pobūvy dalyvauja pirmą kartą (pr.metais iš Lietuvos atvykę mokyt.Kaciucevičiai, E.Pukienė ir kit.). Prisiminė nepriklausomybės laikų Kalėdas Lietuvoje, apgaubtas šių dienų jaunimui vos besuprantama romantika ir mistika, pagimdyta gilaus tikėjimo. Kristaus gimimo šventė buvo pergyvenama kaip realybė, o ne kaip proga apsidovanoti ir pasisvečiuoti. Viešpatavo nuoširdus įsitikinimas, kad Kristui gimstant dangaus angelų paskelbta geroji naujiena - Ramybė keris valios žmonėms - taikoma kiekvienam asmeniškai, tad buvo stengiamasi gerą valią visur rodyti. Kvietė neleisti tam įsitikinimui ir nūnai išblėsti. O tada ir Kalėdos bus prasmingesnės ir mielesnės.

Kun.J.Stanaitis pastebėjo, kad gimnazijos valgyklos salėje matas dar daug tuščių kėdžių ir linkėjo, kad netrukus visos būtų užimtos evangelikų. Romuvoje jis lankasis pirmą kartą. Išsivežąs geriausius išpūdžius, kuriais stengsis pasidalinti su savo parapiečiais. Moksleiviams, važiuojantiems pas tėvelius atostogų, linkėjo linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų, o ateinantieji metai bus laimingi tik tiems, kurie netingės mokyti ir dirbti.

Vokietijos LB Romuvos apylinkės pirmininkas S.Antanaitis pavydėjo evangelikams tokio gabaus organizatoriaus, koks yra mokyt.Fr.Skėrys. Jis suruošė jau 10 sekmadienio kavučių su evangeliškais apmąstymais ir beveik dvigubai daugiau Vasario 16 gimnazijos mokinių Kalėdų eglučių, sugebėdamas sutelkti tiems renginiams reikalingų lėšų.

Mokyt.H.Septinius iš Hānau siūlė pavesti mokyt.Fr.Skėriui dar vieną darbą - telkti ir saugoti Vokietijos lietuvių evangelikų archyvus, kuriuose yra daug vertingos istorinės medžiagos. Tokį archyvą turis ir Endrikaitis Lübecke.

Renginio šeimininkas pažadėjo dirbti kiek jėgos leis, nelaukiant iš nieko už tai padėkos ar pagyrimų. Jėgų jam dar pakanką, tad nemanas sėdėti rankas sudėjęs.

Br.Girskytė padeklamavo Baltos snaigės tyliai krinta, S.Preuss vokiškai perteikė Weihnachtslied. Br.Dubauskas akordeonu pagrojo žiną aš skaisčią rožę ir Linksmi skamba Kalėdų varpai. P.Ramanauskas padeklamavo kaip aš vertingas, o J.Piedaitė vokiškai Weihnachten. Visi sugiedojo O džiaugsminga išganinga ta Kalėdų skaisti diena, akordeonu palydint seserims J.ir R.Piedaitėms. Mokyt.Fr.Skėrys padėjo svečiams už nuoširdų dalyvavimą, o aukotojams už dosnumą.

N a u j ų m o k i n i ų d e r l i u s

Po Kalėdų atostogų į Vasario 16 gimnaziją įstojo 15 naujų mokinių, 13 jų yra neseniai su savo tėvais atvykę iš Lietuvos. Šiuo metu Romuvoje mokosi 92 jaunuoliai-ės. Laukiama netrukus atvykstant dar poros moksleivių.

Į p u s ė j o m o k s l o m e t a i

1972/73 mokslo metų pirmas pusmetis baigėsi sausio 31. Mokiniai gavo pusmečio pažymių lapus, kurie išsiųsti jų tėvams. Gimnazijos direktorius V.Natkevičius ta proga pasakė mokiniams ilgesnę kalbą, ragindamas juos uoliau mokytis ir auklėtis.

K u n . J o n a s D Ė D I N A S 5 0 m e t ų

Vasario 16 gimnazijos katalikų kapelionas ir ilgametis lietuvių kalbos bei biologijos mokytojas kun.J.Dėdinas š.m. sausio 10 sulaukė 50 metų. Sukaktuvininkas yra gimęs 1923 Sintautuose Zanavykijos ūkininko šeimoje. Gimnaziją baigė Lietuvoje. 1944 atvyko Vokietijon ir tuojuo stoji į Eichstätto kunigų seminariją. Kunigu iššventintas 1949. Po to studijavo Belgijos Liuveno universitete, kuri baigė 1959, įgydamas politinių ir socialinių mokslų licenciato laipsnį. Studijuodamas buvo ir Belgijos lietuvių katalikų kapelionu. 1959 rugsėjo mėn. pradėjo dėstyti Vasario 16 gimnazijoje.

Kun.Dėdinas yra didelių ir įvairių gabumų asmenybė; tai lyg suvalkietiškas Vaižganto "Pragiedrulių" Napalys, galįs dirbti daugybę darbų, ir visus su dideliu pasišventimu bei entuziazmu. Tai nepaprastai darbštus ir originalus kunigas. Jis, atrodo, yra vienintelis šiuo metu Vakarų pasauly lietuvių kalbos dėstytojas, sugebąs per 1-2 metus lietuviškai nemokančius vaikus išmokyti laisvai savo tėvų kalba susikalbėti. Mokytojui tai atsieina brangiai: tenka gadinti sveikatą, išgirsti dažną priekaištą, kad labai "spaudžia" mokinius, iš jų per daug reikalaujamas. Dažnu atveju tik išėję iš gimnazijos jaunuoliai ir jų tėvai supranta, ką kun.Dėdinas jiems davė.

Pastaraisiais metais kun.Dėdinas prisiėmė ir kitą labai nedėkingą darbą gimnazijoje - dėstyti tikybą. Kaip kunigas be priekaištų čia jis susilaukia vis didesnio auklėtinių įvertinimo, nors juos dar vis "gąsdina" dideliais reikalavimais tokiais laikais, kai jaunimas nebe pajėgia ar nenori tikėti...

Sausio 15 sukaktuvininkas sukviėtė savo kolegas mokytojus ir gimnazijos personalą į vaišes, kurių metu jaukiai pabendrauta. Mokytojų taryba sukakties proga įteikė jam kuklią dovanėlę.

N a u j o b e n d r a b u č i o s t a t y b a i a u k o j o :

Státybos vajuas komiteto surinktos aukos Kanadoje per pirmininką J.Rinkevičių	3.700,--\$ Can.
Detroito státybos vajuas komiteto surinktos aukos per V.Staškų	3.600,--" US
Cicero, Ill.,lietuvių aukos per kun. Jušką	350,--" "
O.Geležienienė iš Clevelando	25,--" "
J.Šuopys iš Detroito	20,--" "
Per 120-to būrelio vadovą J.Vembrę iš S.Bostono aukojó:	
O.Ivaškienė iš Bostono	100,--" "
A.Grigaliūnas iš Davenport	50,--" "
T.Bogušienė iš Bostono	30,--" "
Bostono LB apylinkės valdyba	25,--" "
R.Jasiūnas	22,--" "
St.Griežė-Jurgelevičius	20,--" "
dr.G.Stepulionienė	15,--" "
J.Vembrė ir Vyt.Levickas po	10,--" "

Z.Petrauskienė	8,--\$ US
A.Puskepalaitis	5,--" "
W.Klimkeit iš Obermarschachto	200,--DM
Z.Vencius iš Heidesheimio	100,--"
J.Liškus iš Arnsbergo	60,--"
F.Andrijauskas ir W.Fugalewitsch iš Kiel'io po	50,--"
K.Gaidys iš Sindelfingeno	20,--"
Per tėv.dr.Konstantiną Gulbiną aukėjo:	
tėv.dr.Konstantinas Gulbinas iš Wernes	815,--"
P.Umbrazevičius iš Emsdetteno	100,--"
J.Ašmantas ir Šuminienė po	20,--"
K.Bėraitis, J.Dvarionas, Rutkauskas ir A.Šuminas po	10,--"
ir A.Staugys	5,--"

Vasario 16 gimnazijos naujo bendrabučio pirma dalis jau užbaigta. Nuo 1972 rugsėjo 9 jame gyvena 50 mokinių.

Dėkojame visiems, kurie savo auka prisidėjo prie šios statybos įvykdymo, kurie vienokiu ar kitokiu būdu organizavo vėjus, rinko pinigų. Be visos eilės tikrai nuoširdžiai tam atsidavusių pagalbininkų nebūtų buvusi sutelkta reikiama suma.

Reikšdami visiems nuoširdžią padėką, prašome ir toliau remti bendrabučio statybą. Iki šiol atlikta tik pusė darbo. Būtinai reikalinga, jog antru statybos tarpsniu būtų pastatytas naujas bendrabutis ir berniukams, taip kad būtų galima visiškai apleisti seną ir brangiai išlaikyti kainuojančią pilį.

Vasario 16 gimnazijos ateitis tikra. Jos mokinių skaičius kyla. Reikia, kad moksleiviams būtų sudarytos normalios mokymosi ir gyvenimo sąlygos. Prie to kilnaus užmojo įgyvendinimo prisidėti gali kiekvienas savo auka.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS KURATORIJA

Bendrabučio statybos sąskaita:

Deutsche Bank, 694 Weinheim, Konto Nr.01/76719 "Sonderkonto Internatsbau".

Aukotojams sumažinami mokesčiai.

----- xXx -----

U ž s i e n i e t i š k o j a u n i m o p r o b l e m o s

1972 lapkričio 10-12 Augsburgėje įvyko Tarptautinio katalikų jaunimo biuro Rytų ir Vidurio Europai darbo posėdis. Dalyvavo ukrainiečių, čekoslovakų, vengrų, latvių ir lietuvių (A.Griniene, kun.V.Damijonaitis ir V.Bartusevičius) atstovai. Suvažiavimo darbotvarkė susidėjo iš trijų dalių:

- 1) atskirų tautybių atstovų pranešimai apie savo veiklą ir įdomesnių problemų diskusijos,
- 2) paskaita ir diskusijos tema "Grupės dinamika kaip darbo su jaunu elementas" ir
- 3) ateinančių metų veiklos planas.

Pranešimuose iškilė visa eilė visiems būdingų dalykų. Pav., pernai suiro gausi ukrainiečių skautų organizacija, kadangi jos vadas numirė ir niekas kitas nežinojo organizacijos sąrangos, vadovų adresų ir t.t. Teko organizaciją iš naujo kurti.

Čekų dauguma nežino, ko jie čia išvis yra. Prieš keletą metų į Vokietiją atvykę dėl materialinių sumetimų, dabar įsitikino, kad negali prie esamo gyvenimo pritapti, pasiduoda girtavimui, narkotikams, ištvirksta ir įsijungia net į įvairių nusikaltėlių gretas. Daug kas dedasi prie radikaliųjų grupių, kadangi jie atvyko neturėdami jokios nuovokos apie tai, kas yra demokratija ir koks yra gyvenimo būdas joje, o per savo auklėjimą indoktrinuoti ir dabar iš tos įtakos nepajėgia išsilaisvinti.

Tarp kitko iškilo ir Dubčeko klausimas su Čekoslovakijos įvykiais. Anuomet ten gyvenę čekai jį vertina kitaip, negu čia Vakaruose. Jų teigimu, Čekoslovakijoje tuo metu iškilo nauja, be tikro išsilavinimo inteligentijos karta. Studentai studijavo kartu. Grupės buvo kontroliuojamos politrukų. Niekas negalėjo iš tos masės išsijungti. Net ir laisvalaikiai (kinas, teatras, šokiai) buvo kartu praleidžiami. Profesoriai buvo verčiami studentus vertinti ne pagal jų kvalifikacijas, bet pagal politinį nusistatymą. Tiems linijos besilaikantiems studentams būdavo išduodami diplomai be baigiamųjų egzaminų. Šitie iškilėliai perėmė vadovaujančias pozicijas. Tarp jų buvo ir Dubčekas. Iš tiesų jis norėjo pakelti tik savo krašto ūkį, bet išėjo daug platesnis ir niekeno nepramatytas sąjūdis.

Įdomu, kad ukrainiečiai, neturėdami savo gimnazijos, Munchene yra įsteigę savo bendrabutį. Vaikai lanko vokiečių mokyklas ir kasdien dar turi pamokas savo kalba. Auklėtojai visi jauni, nė vienas nėra peržengęs 25 metų slenksčio.

Apskritai darbas su išeivijos jaunimu nelengvas, kadangi daugumas jaunuolių turi menkavertiškumo kompleksą, nes jų tėvai savo socialine padėtimi yra žemesni už vokiečių vidurkį. Kai tėvai įsitikina, kad jau neteks grįžti į tėvynę, jie rezignuoja, pasitraukia iš tautinės grupės ir atitinkamai auklėja savo vaikus.

Tolimesnėje suvažiavimo eigoje dalyviai buvo supažindinti su grupės dinamikos pagrindais ir praktišku jos pritaikymu dirbant su jaunimu.

Galop buvo aptarta šių metų atskirų tautybių veikla ir centriniai katalikų biuro renginiai. Pirmasis toks renginys įvyko 1972.XII.26-1973.I.1 Hohenau /Bayerischer Wald/ tema "Ekzilytė inasas į Vidurio Europos kultūrą". Iš lietuvių paskaitą skaitė dr. J. Norkaitis.

Bendra visų nuomonė buvo ta, kad reikėtų ruošti daugiau bendrų suvažiavimų, kur būtų galima pasikeisti patirtimi ir nuomonėmis, liečiančiomis bendrus išeivijos reikalus.

--- oOo ---

S v e č i a i i š L i e t u v o s A n n a b e r g e

Nordrhein-Vestfalijos stovykloje Unna-Massen gyvena dabar iš Sovietų Sąjungos Vokietijon repatriavusieji, tarp kurių nemaža ir lietuvių. Jie tik pr. metų pabaigoje atvykę iš Lietuvos. Gruodžio 18 aplankė juos kun. J. Urdzė ir pakvietė visus į Annaberę Naujųjų Metų sutikti.

Gruodžio 30 rytą atvažiavo pilnas autobusas tautiečių ir buvo nustebinti nuoširdžiu sutikimu. Šeimos 4 dienas gyveno atskiruose kambariuose. Vaikai naudojami visiškai laisve, smaguriaudami įvairius saldumynus bei vaisius, o vyresnieji džiaugėsi draugiška nuotaika. Sekmadienį ir pirmadienį per Naujus Metus svečius lankė VLB vietos apylinkės pirmininkas M. Kiužauskas, dr. Gintautas, Andrijaičių bei Ermonaičių šeimos ir kit. Nepaprastas įvykis buvo šv. vakarienė. Daugelis atvykusiųjų tik po daugelio metų turėjo vėl progos dalyvauti lietuviškose pamaldose.

Naujųjų Metų sutikimas paliko visiems gilų įspūdį. Prie eglučių ir pilies sietynų žvakučių šviesos buvo susirinkusi viena šeima dėkoti Dievui. Persiritus per Naujųjų Metų slenkstį, dar ilgai pilyje skambėjo lietuviškos dainos ir šampano stiklai.

Naujųjų Metų dieną po pamaldų atvyko ir daugiau svečių, tarp jų ir Vasario 16 gimnazijos direktorius V. Natkevičius. Jis suteikė žinių apie lietuvių mokyklą Vokietijoje ir ragino leisti į ją vaikus. Tuo pat įsiregistravo 8 mokiniai, kurie po švenčių atvyko į Romuvą mokyti.

Vokietijos lietuviai turėtų padėti naujiesiems ateiviams nugalėti įsikūrimo pirmuosius sunkumus.

A n n a b e r g e (Bad Godesberg) šiais metais įvyks:

balandžio 28 - gegužės 1 lietuvių jaunimo suvažiavimas,
birželio 8-11 pabaltiečių jaunimo suvažiavimas,
birželio 15-28 lietuvių šeimų poilsio dienos.
Mokiniams ir studentams dalyvavimas veltui. Dalyviai prašomi iš anksto užsiregistruoti pas kun.J.Urdžę (53 Bonn-Bad Godesberg, Annaberg).

D i s k u s i j ų v a k a r a i R o m u v o j e

Mokyt.M.Saulaitytės iniciatyva Hüttenfelde gyvenantys tautiečiai laikas nuo laiko susirenka pasidalinti mintimis įvairiais klausimais. Iki šiol buvo apžvelgta Sovietų Sąjungos politika (pranešėjas V.Banaitis), susipažinta su M.Saulaitytės poezija (autore pristatė mokyt.V.Bartuševičius, M.A.), organizuotos Bažnyčios dabarties problemomis (pranešėjas kun.J.Dėdinas) ir egzistencializmu (pranešėjas V. Natkevičius, M.A.).

Susirenka apie 10-15 asmenų. Pokalbiai atviri ir už Hüttenfeldo ribų gyvenantiems tautiečiams.

Vysk.Ant.Deksny's Eucharistiniame Kongrese

V.Europos lietuvių vyskupas dr.Antanas Deksnys pranešė, kad Tarptautiniame eucharistiniame kongrese, įvykstančiame vasario 18-25 Melbourne (Australijoje), jis atstovaus Vak.Europos lietuviams katalikams kartu su prel.L.Tulaba ir prel.P.Celiešium. Tuo metu svarbesniais sielovados reikalais, jei tokių atsirastų, prašo kreiptis tiesiog į savo krašto sielovados delegatus ar direktorius.

P r i e k r y ž i a u s

Iš Seligenstadto į Romuvą atgabento lietuviško kryžiaus pašventinimo proga 1972 lapkričio 19, VLB Schwetzingeno apylinkės pirmininkas M. Miniauskas sukūrė šiuos posmus:

Pavargę suklumpam prie kryžiaus
Ir prašom Visagalį maldoj:
Čia ateisim ir laukams pražydu,
Nepalik mūs' vienu nedalioj.
Mūs' šaly prie kelių tu stovėjai,
Saugojai taiką namų,
Daug raudų kankinių ten girdėjai,
Išniekintas buvai svetimų...

Suėję mes tau pasiguosim,
Iš tavęs mes semsim vilčių,
Tave rymančią pakelėse surasim,
Ir čia prie lietuvių namų.

Iki šiol kryžiaus atnaujinimo darbams po 30 DM paaukojo W.Fugalewitsch iš Kiel'io ir Alb.Mačiulis iš Duisburg-Hamborno.

R e l i g i n ė s m u z i k o s p l o k š t e l ė

J.Karvelis išleido Tėviškės lietuvių evangelikų liuteronų parapijos Čikagoje choro, diriguojamo J.Lampsačio, fortepionu palydint komp. prof.Vl.Jakubėnui, įgiedotą plokštelę PRANAŠE DIDIS. Pirmoje plokštelės pusėje kantata "Pranaše didis", pagal liet.evang.liaudies giesmę mišriam chorui, sopranui ir baritonui su fortepionu. Kantatos kūrėjas - komp.Vl.Jakubėnas, o solistai - sopranas V.Grigelaitytė ir baritonas L.Gružas.

Antroje plokštelės pusėje: 1."Visa kas gyva garbina Jį" - 150 psalmas. Fr.Silcher.
2."Nuo pavasario dvelkimo", žodžiai iš liet.evang.giesmyno, muzika iš operos "Orpheo ed Euridice".Ch.W.Gluck.
3. Vakarinė lietuvių liaudies giesmė

is Batakių parapijos. Užrašė ir harmonizavo muz.P.Mieliulis.
4."Tremtinių giesmė" iš "Nabucco". G.Verdi.
5."Tiesos dvasia". Fr.Schubert.

Plokštelė Vak.Vokietijoje kainuoja 25 DM. Į šią sumą įeina persiuntimo iš Čikagos, draudimo ir muito išlaidos.
Vokietijoje plokšteles platina mokyt.Fr.Skėrys (684 Lampertheim-Hüttenfeld, Litauisches Gymnasium).

M I R U S I E J I

E d u a r d a s LUKAS, VLB Burgsteinfurto apylinkės narys nuo pat įsikūrimo, mirė 1972 balandžio 30 Mūnsterio/Westf. psichiatrinėje ligoninėje. Palaidotas Waldfriedhof kapinėse Lemheide netoli Mūnsterio. Buvo gimęs 1907 kovo 7 Budriuose. Nuo 1946 gyveno Borghorste. 1970 rudenį persikėlė į senelių prieglaudą Handorfe. 1972 vasario 17 perkeltas į psichiatrinę ligoninę Mūnstery, kur ir mirė. Su Lietuvoj gyvenančiais artimaisiais jokių ryšių neturėjo.

K a z y s MICKEVIČIUS, ilgametis VLB Dillingeno apylinkės narys, mirė 1972 lapkričio 30. Buvo gimęs 1889 lapkričio 22 Balsupiuose, Marijampolės apskr. Paliko žmoną Liną ir dvi seseris Lietuvoje. Palaidotas Dillingeno kapinėse.

E m i l i j a Daunytė-JONUTIENĖ mirė š.m.sausio 18 Mūnchene. Palaidota sausio 22 Nordfriedhof kapinėse Mūnchene. Buvo gimusi 1904 balandžio 20 Panemunėly, gyveno su šeima Kaune.

E m m a JANUŠAITIENĖ mirė š.m.vasario 7 Bielefelde, Klosterchen ligoninėje. Palaidota vasario 12 Toronte, Kanadoj, kur gyvena dukterys. Prieš mirtį ilgai sirgo. Buvo gimusi 1905 spalio 4.

B r o n i u s GOTAUTAS mirė vasario 10 senelių prieglaudoj Vechtoj. Palaidotas vasario 14. Laidojimo apeigas atliko kun.P.Girčius ir tėv.dr.Konst.Gulbinas. Buvo gimęs 1901 balandžio 15 Andriejajaičių k. Pagramantyje, Šilalės valsč., Tauragės apskr. Per karą pasižymėjo žydų gelbėjimu. Už tai vokiečių policijos buvo suimtas ir atvežtas į Vokietiją darbams, kur neteko sveikatos. Buvo susipratęs lietuvis: rėmė Tautos Fondą, lietuvišką spaudą.

I N F O R M A C I J O M S l e i s t i a u k o j o :

VLB Mainzo apylinkės nariai (Vl.Maleckas 31,70 DM, J.Černius 16 DM, J.Kriščiūnas ir B.Matulionis po 12 DM ir J.Lasys 10 DM)	81,79 DM
J.Janušaitis iš Bielefeldo	30,-- "
Vyt.Deveikis iš Heidesheimo ir J.Marčiukaitis iš Griesheimo po	25,-- "
Ed.Rosploch iš Berlyno, W.Fugalewitsch iš Kiel'io, Fr.Skėrys iš Mannheimo ir K.Bernotavičius bei Vyt.Stončius iš	
Kaiserslauterno po	20,-- "
Pov.Bajoriūnas iš Heidesheimo	15,-- "
Stasys Motuzas iš Vechtos	12,-- "
Ed.Voroneckas iš Weinheimo, Bern.Budreika iš Darmstadto, Ad. Pračkys iš Weideno ir H.Matzas iš Wörrstadt po	10,-- "
Ačiū.	

L i e t u v i š k a m u z i k a p e r r a d i j a

Lietuvos ir Estijos 55-metinio jubiliejaus proga NORDDEUTSCHE-RUND-FUNK I programa š.m.vasario 28-tą 15³⁰- 16⁰⁰ val. transliuos lietuvių ir estų muziką. Kviečiame programos pasiklausyti ir parašyti radiofonui padėkos laiškučių.

A t s i ū s t a p a m i n ė t i

Ats.mjr.P.GUDELIS. BOLŠEVIKŲ VALDŽIOS ATSIRADIMAS LIETUVOJE 1918-1919 metais jų pačių dokumentų šviesoje su prof.dr.Z.Ivinskio įvadu. Londonas, 1972. 162 psl. Išleido Lietuvių veteranų sąjunga RAMOVĖ. Knyga kainuoja 8 DM (kietu viršeliu 10 DM), gaunama pas autorių (6786 Lemberg).